

BOSHLANG‘ICH TA‘LIMDA TA‘LIM-TARBIYA JARAYONINING ZAMONAVIY YONDASHUVLAR ASOSIDA TASHKIL ETILISHI

Yo‘ldasheva Shaxlo Zarifovna

Samarqand viloyati, PastDarg‘om tumani

MMTB ga qarashli 14-umumiy o‘rta ta‘lim maktabi

Boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang‘ich ta‘lim tizimida ta‘lim va tarbiya jarayonining ahamiyati, o‘qituvchining roli hamda zamonaviy pedagogik yondashuvlar haqida fikr yuritiladi. Innovatsion metodlar, axborot texnologiyalarining joriy etilishi va shaxsga yo‘naltirilgan ta‘lim mazmuni yoritiladi.

Kalit so‘zlar: Boshlang‘ich ta‘lim, pedagogika, innovatsion metod, shaxsga yo‘naltirilgan yondashuv, o‘quvchi faolligi, tarbiya.

Boshlang‘ich ta‘lim – bu ta‘lim tizimining eng muhim va mas‘uliyatli bosqichlaridan biridir. Aynan shu davrda bolalarning bilimga bo‘lgan ishtiyoqi, dunyoqarashi va axloqiy qadriyatlari shakllana boshlaydi. Shu bois, ushbu bosqichda ta‘lim va tarbiya uyg‘unligiga asoslangan, zamonaviy yondashuvlar asosida tashkil etilgan o‘quv jarayoni nihoyatda muhimdir.

1. Boshlang‘ich ta‘limning maqsadi va vazifalari

Boshlang‘ich ta‘limning asosiy vazifasi – o‘quvchilarda boshlang‘ich savodxonlik, yozuv, hisoblash, muloqot qilish, kuzatish va tahlil qilish kabi ko‘nikmalarni shakllantirishdir. Shu bilan birga, o‘quvchining mustaqil fikrlash, o‘zini ifoda etish, mehnat qilishga nisbatan ijobiy munosabat hamda madaniy xulq-atvorini tarbiyalash muhim ahamiyatga ega.

2. O‘qituvchining roli

Boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi – bu faqat bilim beruvchi emas, balki bolaning psixologik va ijtimoiy rivojlanishiga ta‘sir ko‘rsatuvchi murabbiydir. U har bir bolaning individual imkoniyatlarini e‘tiborga olgan holda, shaxsga yo‘naltirilgan yondashuvni qo‘llashi lozim.

3. Zamonaviy yondashuvlar va metodlar

Bugungi kunda boshlang‘ich ta‘limda quyidagi zamonaviy yondashuvlar keng qo‘llanilmoqda:

Interfaol metodlar: klaster, aqliy hujum, insert, “fikrlar daraxti”, rolli o‘yinlar.

Axborot texnologiyalari: elektron darsliklar, ta‘limiy videolar, multimediali prezentatsiyalar.

STEAM yondashuvi: fan (science), texnologiya (technology), muhandislik (engineering), san'at (art), matematika (mathematics) integratsiyasiga asoslangan o'qitish.

O'quvchilarning faolligini oshirishga qaratilgan metodlar: loyiha asosida o'qitish, muammo asosida o'qitish.

4. Tarbiya jarayonining integratsiyasi

Ta'lim bilan bir qatorda tarbiya ham boshlang'ich sinflarda muhim o'rin tutadi. Dars jarayonida odob, mehnatsevarlik, vatanparvarlik, tozalikka rioya qilish kabi fazilatlarni shakllantirish zarur. Tarbiya darslikdan tashqari faoliyatlar, sinfdan tashqari mashg'ulotlar orqali amalga oshiriladi.

Xulosa, Boshlang'ich ta'lim – bu shaxsni har tomonlama rivojlantirishga qaratilgan asosiy poydevordir. O'qituvchining bilimdonligi va mehribonligi, metodlarning zamonaviyligi, o'quvchiga shaxs sifatida yondashish bu bosqichda muvaffaqiyat kalitidir. Shuning uchun boshlang'ich ta'limda ta'lim va tarbiya jarayoni zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etilishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2021.
2. Karimova G., "Boshlang'ich ta'lim metodikasi", Toshkent, 2019.
3. Axmedova M., "Zamonaviy dars va pedagogik texnologiyalar", Toshkent, 2020.